

Sygn. akt VII Ka 390/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Opolu w VII Wydziale Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia S.O. Daniel Kliś

Protokolant: st. sekr. sądowy Kornelia Warzyc

przy udziale E. M. - Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Opolu

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2017 roku

sprawy **Z. B. (B.)**

oskarżonego o przestępstwa z art. 244 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu

z dnia 20 marca 2017r., sygn. akt II K 43/17

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w opisach czynów z punktu 1 i 2 części wstępnej wyroku, w miejsce kwalifikacji z art. 244 k.k. – odnośnie skazania w sprawie Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu o sygn. akt II K 44/11, przyjmuje kwalifikację z art. 178a § 4 k.k.,

b) przyjmuje, iż skazanie w przedmiotowej sprawie nastąpiło przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k.

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt VII Ka 390/17

UZASADNIENIE

Z. B. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 05.12.2016 r. w Z. woj. (...) na ul. (...) kierował rowerem czym naruszył orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II W 649/16 z dnia 15.07.2016 r. zakaz prowadzenia rowerów na okres sześciu miesięcy przy czym czynu tego dopuścił się w przeciągu 5 lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II K 44/11 z dnia 07.03.2011 r. za przestępstwo podobne umyślne określone w art. 244 k.k. którą odbył w okresie od 17.06.2011 r. do 17.02.2012 r.

tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

2. w dniu 15.01.2017 r. w Z. woj. (...) na ul. (...) kierował rowerem czym naruszył orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II W 649/16 z dnia 15.07.2016 r. zakaz prowadzenia rowerów na okres sześciu miesięcy przy czym czynu tego dopuścił się w przeciągu 5 lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy

kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II K 44/11 z dnia 07.03.2011 r. za przestępstwo podobne umyślne określone w art. 244 k.k. którą odbył w okresie od 17.06.2011 r. do 17.02.2012 r.

tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu wyrokiem z dnia 20 marca 2017 roku, sygn. akt II K 43/17 uznał oskarżonego **Z. B.** za winnego popełnienia czynów opisanych w części wstępnej wyroku, a stanowiących występki z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przyjmując, iż zostały popełnione w ciągu przestępstw, o jakim mowa w art. 91 § 1 k.k. i za to przy zast. art. 91 § 1 k.k. na podstawie art. 244 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając Skarb Państwa poniesionymi w sprawie wydatkami a na podstawie art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych odstąpił od obciążenia oskarżonego stosowną opłatą.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o winie na korzyść oskarżonego Z. B. zaskarżył prokurator, zarzucając:

1) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnej i wbrew jego treści interpretacji wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu, sygn. akt II K 44/11 z dnia 07.03.2011 r. poprzez przyjęcie, że wyrokiem tym Z. B. został uznany winnym przestępstwa m.in. z art. 244 k.k., chociaż z treści tegoż wyroku wynika jednoznacznie, że został uznany winnym wyłącznie występku z art. 178a § 4 k.k.,

2) obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 64 § 1 k.k. w powiązaniu z art. 115 § 3 k.k. poprzez niezasadne przyjęcie, że przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i art. 244 k.k. są przestępstwami podobnymi, co skutkowało niesłusznym przyjęciem w kwalifikacji obu czynów oskarżonego działania w ramach powrotu do przestępstwa.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia (w pkt I części stanowiącej wyrok) poprzez uznanie Z. B. winnym tego, że:

1) w dniu 05.12.2016 r. w Z. woj. (...) na ul. (...) kierował rowerem czym naruszył orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II W 649/16 z dnia 15.07.2016 roku zakaz prowadzenia rowerów na okres sześciu miesięcy, tj. czynu z art. 244 k.k.,

2) w dniu 15.01.2017 r. w Z. woj. (...) na ul. (...) kierował rowerem czym naruszył orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu sygn. akt II W 649/16 z dnia 15.07.2016 r. zakaz prowadzenia rowerów na okres sześciu miesięcy tj. czynu z art. 244 k.k.

i przyjęcie za podstawę wyrokowania i wymiaru kary art. 91 § 1 k.k. i art. 244 k.k.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego w zakresie w jakim skarżący zarzucał Sądowi Rejonowemu oparcie rozstrzygnięcia na błędnych ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu z dnia 7 marca 2011 r., sygn. akt II K 44/11, Z. B. został skazany za przestępstwo z art. 244 k.k., a nie występkiem z art. 178a § 4 k.k., zasługiwała na uwzględnienie.

Z treści tego wyroku jednoznacznie wynika bowiem, że czyn przypisany Z. B. został zakwalifikowany wyłącznie z art. 178a § 4 k.k., w miejsce nieprawidłowej kwalifikacji prawnej z aktu oskarżenia z art. 178a § 4 k.k. i art. 244 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. (vide odpis wyroku z kart 5-6 akt sprawy). Błąd ten, powielony za aktem oskarżenia, został także przyznany przez Sąd merytoryczny, tak więc korekta wyroku w tym zakresie - jako oczywista - nie wymaga szerszego uzasadnienia.

Bezzasadnym okazał się natomiast zarzut dopuszczenia się przez Sąd Rejonowy naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 64 § 1 k.k. w powiązaniu z art. 115 § 3 k.k., poprzez niezasadne przyjęcie, że przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i art. 244 k.k. – w realiach rozpoznawanej sprawy – są przestępstwami podobnymi, co zdaniem skarżącego skutkowało niesłusznym przyjęciem w kwalifikacji obu czynów zarzucanych i ostatecznie przypisanych oskarżonemu działania w warunkach powrotu do przestępstwa.

Po myśli art. 115 § 3 k.k. przestępstwami podobnymi są przestępstwa należące do tego samego rodzaju; przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia albo przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. W judykaturze trafnie przyjmuje się, że kwestia podobieństwa przestępstw w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. nie może być oceniana w perspektywie abstrakcyjnej - jako "podobieństwo" typów czynów zabronionych - ale wyłącznie w perspektywie konkretnej. Przedmiotem oceny są więc konkretne czyny realizujące znamiona typów czynów zabronionych (zobacz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt I KZP 23/15, OSNKW 2016/5/29).

Odchodząc na chwilę od problematyki podobieństwa przestępstw należy w tym miejscu podzielić ukształtowaną już w orzecznictwie Sądu Najwyższego linię orzeczniczą, zgodnie z którą, prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości w okresie prawomocnie orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wyczerpuje wyłącznie znamiona występkę z art. 178a § 4 k.k. Pomiędzy przepisem art. 244 k.k. a art. 178a § 4 k.k. nie zachodzi kumulatywny zbieg przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 k.k. Opis czynu z art. 244 k.k. w pełni zawiera się bowiem w znamionach czynu stypizowanego w art. 178a § 4 k.k. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. I KZP 22/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 6; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., V KK 213/13, LEX nr 1418900).

Prawidłowo postąpił więc Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu przyjmując w wyroku z dnia 7 marca 2011 r., sygn. akt II K 44/11, że Z. B. swoim zachowaniem polegającym na tym, że w dniu 18 lutego 2010 r. kierował samochodem osobowym marki S., znajdując się w stanie nietrzeźwości alkoholowej z wynikiem 0,60 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz naruszył orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu z dnia 13 marca 2008 r., sygn. akt II K 357/07 - zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 15 czerwca 2007 r., sygn. akt II K 347/07 - zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat, wyczerpał ustawowe znamiona występkę z art. 178a § 4 k.k., a nie z art. 178a § 4 k.k. i art. 244 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. Jak już podniesiono powyżej, opis czynu zabronionego zawarty w przepisie art. 244 k.k. w pełni zawiera się bowiem w znamionach czynu zabronionego określonych w art. 178a § 4 k.k., a w takiej sytuacji kumulatywny zbieg przepisów ustawy w rozumieniu art. 11 § 2 k.k. jest wykluczony.

W uzasadnieniu przywołanego postanowienia z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. I KZP 22/11, Sąd Najwyższy dokonał wnikliwej wykładni przepisu art. 178a § 4 k.k., zasadnie przyjmując, że art. 178a § 4 k.k. cechuje niejednorodny charakter normatywny: pierwsza jego część, wyraża instytucję nadzwyczajnego obostrzenia kary, polegającą na specyficznej recydywie w zakresie przestępstw komunikacyjnych. Surowsza odpowiedzialność karna przewidziana w tym przepisie dla sprawcy prowadzącego pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego uzasadniona jest wcześniejszym prawomocnym skazaniem tego sprawcy za przestępstwo z art. 178 § 1 k.k. albo za przestępstwo z art. 173, 174, 177 lub 355 § 2 k.k. popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, a więc okolicznością poprzedzającą popełnienie czynu zabronionego. Zupełnie odmienny charakter ma druga część art. 178a § 4 k.k., w której to przepis ten niewątpliwie określa typ czynu zabronionego, bowiem okoliczności w nim wskazane związane są ściśle z oceną społecznej szkodliwości czynu sprawcy, który prowadząc pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości lub odurzenia, nie tylko narusza podstawowe zasady bezpieczeństwa w komunikacji, ale ponadto, nie wykonując wcześniej orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, okazuje lekceważenie dla wyroków sądowych, naruszając tym samym autorytet wymiaru sprawiedliwości.

Mając na uwadze powyższe, należy skonstatować, iż w typie kwalifikowanym z art. 178a § 4 in fine k.p.k. dochodzi do naruszenia dwóch różnych dóbr prawnych, a mianowicie bezpieczeństwa ruchu (art. 178a § 1 k.k.) oraz prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości (art. 244 k.k.). Sprawca, który prowadzi w ruchu lądowym

pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, a nadto czyni to w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, zachowaniem swym nie tylko godzi w bezpieczeństwo w ruchu lądowym, ale także w prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

W takiej sytuacji czyn ten, kwalifikowany wyłącznie jako występki z art. 178a § 4 k.k. in fine, w ocenie Sądu odwoławczego, jest przestępstwem podobnym w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. do występku z art. 244 k.k., gdyż występki te są skierowane przeciwko temu samemu szczególnemu dobru prawnemu będącemu przedmiotem ochrony, a mianowicie godzą one w prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należało, że przestępstwo kwalifikowane z art. 178a § 4 k.k., za które wyrokiem Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu z dnia 7 marca 2011 r., sygn. akt II K 44/11, wymierzono Z. B. karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 17 czerwca 2011 r. do 17 lutego 2012 r., jest przestępstwem podobnym do ciągu przestępstw z art. 244 k.k. popełnionym przez Z. B. w okresie od 5 grudnia 2016 r. do 15 stycznia 2017 r., a w konsekwencji za prawidłowe uznać należy przyjęcie, iż ciąg ten został popełniony w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w opisanym powyżej zakresie, natomiast w pozostałej części wyrok ten utrzymał w mocy.